

Lausunto

8.7.2026

VN/2882/2026
VN/2882/2026-TEM-21

Valtiovarainministeriö

Työ- ja elinkeinoministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi valtion vahingonkorvaustoiminnasta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Valtiovarainministeriö on pyytänyt työ- ja elinkeinoministeriöltä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi valtion vahingonkorvaustoiminnasta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi.

Tämä lausunto korvaa työ- ja elinkeinoministeriön ilmoituksen 15.6., jonka mukaan työ- ja elinkeinoministeriöllä ei ole lausuttavaa. Asiassa on ilmennyt tarve lausua esitysluonnoksesta siltä osin kuin siinä esitetään Valtiokonttorin tehtävistä poistettavaksi sähköisten liiketoiminta-asiakirjojen välitysverkoston toiminnan ja käytön kehittäminen ja valvonta eli niin sanottu Peppol-tehtävä (Pan European Public eProcurement On-Line).

Peppol-tehtävä Valtiokonttorin tehtävänä

Valtiokonttorille Peppol-tehtävä on säädetty hallituksen esitykseen HE 79/2024 vp perustuen. Ennen lailla säätämistä Valtiokonttori on hoitanut tehtävä valtiovarainministeriön määräyksellä.

Hallituksen esityksen HE 79/2024 vp säännöskohtaisissa perusteluissa on todettu muun ohessa seuraavaa

Valtiokonttorin tehtävänä on toimia Suomen kansallisena Peppol-viranomaisena. Tähän niin sanottuun Peppol-tehtävään kuuluu myös välitysverkostossa liikkuvien liiketoiminta-asiakirjojen käytön ja niiden kansainvälisen yhteen toimivuuden edistäminen. Lakiin nyt ehdotettavat tehtävät vastaisivat pääasiassa valtiovarainministeriön Valtiokonttorille määrittämiä Peppol-viranomaisen tehtäviä. Tehtävien hoitamiseksi Valtiokonttori osallistuu OpenPeppol-yhdistyksen päätöksentekoon ja kehitystyöhön, edistää Peppol-verkon käyttöä Suomessa sekä huolehtii tarvittavasta tuesta kansallisille toimijoille, vastaa kansallisten palveluntarjoajien OpenPeppol-verkoston sääntöjen noudattamisen valvonnasta Suomessa ja poikkeamien raportoinnista OpenPeppol-yhdistykselle. Valtiokonttori vastaa niiden Peppol-verkoston liittyvien ongelmien ja virhetilanteiden ratkaisemisen edistämisestä, joita palveluntarjoajat eivät itse kykene ratkaisemaan, ja huolehtii muista vaadittavista toimenpiteistä.

Peppol-viranomaisen tehtäviin kuuluu OpenPeppol-yhdistyksen kansallisille viranomaisille valtuuttamien ja määrittämien tehtävien hoitaminen. OpenPeppol-

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Työ- ja elinkeinoministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

yhdistyksen liittymissopimukseen tai yhdistyksen toimintaan ei katsota sisältyvän mitään sellaista eduskunnan toimivaltaan kuuluvaa, josta pitäisi säätää erillis-lainsäädännössä.

Edellä mainitun hallituksen esityksen HE 79/2024 vp nykytilan arvioinnissa on todettu

Peppol-organisaation toiminta perustuu sopimuksiin, sääntöihin ja toimintaohjeisiin. Sopimukset kattavat keskusorganisaation, kansallisen viranomaisen ja kansallisten palveluntarjoajien väliset sopimukset. Peppol-viranomaistehtävien hoitaminen mahdollistaa suomalaisten organisaatioiden ja Peppol-käyttäjien tarpeiden huomioimisen kansainvälisessä kehitystyössä. Peppol-viranomaisella on esimerkiksi mahdollisuus tehdä virallisia muutospyyntöjä OpenPeppolille ja myötävaikuttaa niiden edistämiseen.

Edelleen HE 79/2024 vp vaikutusarvion mukaan

Peppol-viranomaisen tehtävien hoitamisen rahoitus sisältyy Valtiokonttorin toimintamenomomentin 28.20.01 rahoitukseen. Näin ollen Valtiokonttorille uutena tehtävänä ehdotettavasta sähköisen hankintailmoitusjärjestelmän ylläpidosta tai Peppol-viranomaisen tehtävästä ei ole valtion taloudelle menoja lisääviä vaikutuksia.

Valtiokonttorista annetun lain 2 §:n 1 momentin 10 kohdan kumoaminen

Esitysluonnoksessa muun ohessa ehdotetaan Valtiokonttorista annetun lain 2 §:n 1 momentista kumottavaksi sen 10 kohta, jonka mukaan Valtiokonttorin tehtävänä on, jollei toimivallasta muualla toisin säädetä, sähköisten liiketoiminta-asiakirjojen välitysverkoston toiminnan ja käytön kehittäminen ja valvonta.

Säännöskohtaisten perustelujen, jotka koskevat myös Valtiokonttorista annetun lain 2 §:n 1 momentin 9 kohdan kumoamista, mukaan jatkovalmistelun aikana selvitetään näiden tehtävien siirtäminen muulle tai muille virastoille. Tehtävien siirtyessä toiselle virastolle henkilöstösiirrot voidaan toteuttaa valtion virkamiehistä annetun lain (750/1994) 5 a §:n mukaisesti. Tällöin toimintojen uudelleenjärjestelyn yhteydessä virat ja niihin nimitetyt virkamiehet siirtyvät samaan virastoon tai samoihin virastoihin kuin tehtävät siirtyvät. Henkilöstövaikutukset ja henkilöstöön liittyvä uudelleenjärjestelytarve käsitellään yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain (1233/2013) mukaisessa menettelyssä.

Peppol-tehtävän siirtäminen Patentti- ja rekisterihallituksen vastuulle

Esitysluonnoksen valmistelun aikana valtiovarainministeriöstä on oltu yhteydessä työ- ja elinkeinoministeriöön. Tuolloin saadun tiedon mukaan Valtiokonttorin ja Patentti- ja rekisterihallituksen ("PRH") välillä on käyty keskustelua Peppol-tehtävän siirtymisestä PRH:n vastuulle. Esitysluonnoksessa ei ole kuitenkaan mainintaa siitä, mille viranomaiselle tehtävä on tarkoitus siirtää.

Patentti- ja rekisterihallituksen tehtävistä säädetään [laissa \(578/2013\) Patentti- ja rekisterihallituksesta](#) ("PRH-laki"). Lisäksi mainitun lain nojalla on annettu [valtioneuvoston asetus \(612/2013\) Patentti- ja rekisterihallituksesta](#) ("PRH-asetus").

PRH-lain 2 §:n 2 momentin mukaan PRH vastaa yritysten digitaalisen taloushallinnon verkoston ja yhteiskehittämisen koordinaatiosta. Hallituksen esityksen [HE 117/2024](#) vp taustaosiossa on muun ohessa todettu, että *virasto vastaisi jatkossa yritysten digitaalisen taloushallinnon verkoston ohjauksesta ja yhteiskehittämisen koordinaatiosta. Virasto toimisi tiiviissä yhteistyössä yksityisten toimijoiden, ministeriöiden ja muiden virastojen kanssa. Yhteistyötä tehtäisiin muun muassa työ- ja elinkeinoministeriön asettaman yhteistyöryhmän puitteissa.*

PRH-asetuksen 1 §:n 4 kohdan mukaan PRH:n tehtävänä on toimialansa lainsäädännön toimeenpano- ja valvontatehtävien lisäksi edistää reaaliaikatalouden kehittymistä. Perustelumistiossa on todettu muun ohessa, että *pykälän uudeksi 4 kohdaksi esitetään yrityksen digitaalisen taloushallinnon verkoston ja yhteiskehittämisen koordinaation liittyvää tehtävää edistää reaaliaikatalouden kehittymistä. Patentti- ja rekisterihallituksen tulisi toimenpiteillään pyrkiä vaikuttamaan yhteiskunnan digitalisaatiokehitykseen ja tukea siirtymään kohti reaaliaikataloutta.*

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, ettei Peppol-tehtävä ainakaan kokonaisuudessaan ja ilman tulkin-taa sisälly PRH-laissa tai PRH-asetuksessa PRH:lle säädettyihin digitaaliseen taloushallintoon tai reaaliaikatalouden edistämiseen liittyviin tehtäviin. Näin ollen, mikäli tehtävä siirrettäisiin PRH:n vastuulle, tulee siitä säätää lailla.

Edellä HE 79/2024 vp ilmenevästi Peppol-viranomaisen tehtäviin kuuluu OpenPeppol-yhdistyksen kansallisille viranomaisille valtuuttamien ja määräämien tehtävien hoitaminen. Näin ollen viranomaisen toimivalta ja tehtävät eivät perustu pelkästään lakiin, vaan erityisesti siihen, mitä OpenPeppol-yhdistyksen kanssa on sovittu. Tähän nähden tulisi arvioida sitä, olisiko voimassa olevaa säännösmuotoilua perusteltua muuttaa, jos Peppol-viranomaisen tehtävät siirtyisivät PRH:lle.

Esimerkiksi valvonta tarkoittaa käytännössä Peppol-verkostossa toimivien Peppol-palveluntarjoajien toiminnan valvontaa. Suomen Peppol-viranomainen tekee sopimuksen sisältäen myös valvonta-tehtävän keskusorganisaation eli OpenPeppol-yhdistyksen kanssa. Suomessa toimivat Peppol-palveluntarjoajat, jotka haluavat toimia Peppol-verkossa Suomen Peppol-viranomaisen toimialueella taas ovat tehneet sopimuksen Peppol-verkon käytöstä Suomen Peppol-viranomaisen kanssa. Jos Peppol-palveluntarjoaja ei toimi sääntöjen mukaisesti, voidaan se viime kädessä poistaa Peppol-verkosta.

Koska Peppol-tehtävä olisi pääsääntöisesti sopimus pohjaista, olisi perusteltua säätää siitä, että PRH:n vastuulla olisi sähköisten liiketoiminta-asiakirjojen ja niiden välitysverkoston toiminnan ja käytön kehittäminen, mutta tämän lisäksi myös muut välitysverkoston keskusorganisaation kanssa sovittavat välitysverkoston toimintaan ja käyttöön liittyvät tehtävät. Tarkoitus on, että PRH edelleen jatkaisi esimerkiksi Peppol-palveluntarjoajien valvontaa nykyistä vastaavasti sopimuksen perusteella. Lisäksi säännöksen muotoilua olisi perusteltua muuttaa siten, että PRH:n vastuulla olisi välitysverkosta riippumattomasti sähköisten liiketoiminta-asiakirjojen kehittäminen. Työ- ja elinkeinoministeriön saaminen tietojen mukaan Valtiokonttori on hoitanut Peppol-viranomaistehtävän ohella laajemmin liiketoimintatositteiden (verkkolaskut, hankintasanomat, eKuitit) kehittämistehtävää. Selvyyden vuoksi tämä on tämä huomioitava PRH:ta koskevassa laissa, mikäli tehtävä siirtyisi PRH:lle.

Työ- elinkeinoministeriö katsoo, että uudesta tehtävästä tulee säätää lisäämällä PRH-lain 2 §:n 2 momenttiin uusi virke, esimerkiksi:

Patentti- ja rekisterihallitus vastaa yritysten digitaalisen taloushallinnon verkoston ja yhteiskehittämisen koordinaatiosta. *Lisäksi Patentti- ja rekisterihallitus vastaa sähköisten liiketoiminta-asiakirjojen ja niiden välitysverkoston toiminnan ja käytön kehittämisestä sekä muista välitysverkoston keskusorganisaation kanssa sovittavista välitysverkoston toimintaan ja käyttöön liittyvistä tehtävistä.*

Peppol-tehtävän resursointi ja rahoitus

Edeltä ilmenee, että esitysluonnoksen mukaan tehtävien siirtyessä toiselle virastolle henkilöstösiirrot voitaisiin toteuttaa valtion virkamiehistä annetun lain (750/1994) 5 a §:n mukaisesti. Tällöin toimintojen uudelleenjärjestelyn yhteydessä virat ja niihin nimitetyt virkamiehet siirtyvät samaan virastoon tai samoihin virastoihin kuin tehtävät siirtyvät. Näin ollen tarkoituksena esitysluonnoksen perusteella on, että virat ja virkamiehet siirtyisivät Patentti- ja rekisterihallitukseen tilanteessa, jossa Peppol-tehtävä tulisi Patentti- ja rekisterihallituksen vastuulle.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää Peppol-tehtävän siirron ja PRH-lain muuttamisen edellytyksenä sitä, että tehtävään osoitettu rahoitus siirtyy täysimääräisenä Valtiokonttorilta Patentti- ja rekisterihallitukselle, ja että samalla varmistetaan rahoituksen riittävyys. Rahoitus sisältyy HE 79/2024 vp perusteella tällä hetkellä Valtiokonttorin toimintamomenttiin 28.20.01. Työ- ja elinkeinoministeriön käsityksen mukaan tehtävälle on osoitettu 350 000 euron vuotuinen rahoitus.

Hallitusneuvos, osastopäällikön sijaisena

Mikko Holm

Erityisasiantuntija

Jyri Oksanen

Jakelu VM Valtiovarainministeriö

Tiedoksi VM VKO Henkilöstöpolitiikkayksikkö, Jarmo Huotari

VN/2882/2026-TEM-21

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: